

Tájékoztató magyarul beszélő szülőknek

Informationsblatt für ungarisch sprechende Eltern

Az Ön gyermeke is többnyelvűen nő fel?

Az embereknek többsége a világon két- vagy többnyelvűen nő fel! Két nyelv tudása gyermekének egy nyereség. Általában a gyerekek problémamentesen mesterlik ezt a kihívást.

Mi a többnyelvűség?

Sokféle lehetőség van többnyelvűen felnőni. Például:

- A lengyel apa lengyelül beszél, a német anya németül beszél a gyermekkel.
- Egy spanyol család Németországban otthon spanyolul beszél.
- Egy svéd apa svédül beszél a gyerekekkel, az angol anya angolul beszél a gyerekekkel, miközben az ovodában németül tanul a gyerek.

Vannak különlegességek a többnyelvűség kialakulásánál?

A gyermekek megtanulják a kiejtést, a szókincset és a nyelvtant a különböző nyelveknek. Ők természetesen nem beszélnek mindkét nyelvet egyformán jól. Például:

- Egy török gyerek az ovodai játékokat jól el tudja németül magyarázni. Ezzel ellentétben egy családi ünnepséget törökül jobban elmeséli.

A többnyelvűség egy különleges kihívás minden gyermek számára. Fokozatosan két nyelv-rendszert kell megtanulniuk. Ehez tartozik a kiejtés, a szókincs, a nyelvtan és mondatfelépítés a nyelv megértésénél és használatánál.

Lehetséges, hogy a gyermek, aki születése óta két nyelven nőtt fel,

- később kezd el beszélni
- először az egyik, később a másik nyelvet használja
- mindkét nyelvet kezdetől fogva használja

Vannak gyerekek, akik keverik a két nyelvet, ami azt jelenti, hogy szavakat használnak az egyik nyelvből, ha másikból azt nem ismerik. Ilyen sajátosságok természetesen hozzátartoznak egy bizonyos ideig.

Feltűnő és továbbtartó problémákat az egy, vagy mindkét nyelvben azonban komolyan kell venni és felül kell vizsgáltatni.

Mi normális és mi rendellenes a gyermek beszédképesség fejlődésében?

A fejlődés főb állomásai egy normális beszédkialakulásnál többnyelvűség esetén:

- A gyermek a második születésnapja körül kb. 50 szóval beszél. Egy kétnyelvűkörnyezetben ez a időpont kb. fél évet hátra eltolódhat.
- A harmadik születésnap táján a gyermek háromszavas mandatokkal beszél egy nyelvet.
- Egy négyéves gyerek tud a családon kívüli személyekkel is beszélgetni és magát megértetni.
- Amennyiben a gyerek rendszeresen (ovoda,iskola,...) a német nyelvet hallja és beszéli, kb. egy év múlva jól ki tudja magát fejezni németül.

A rendellenes beszédképességfejlődésnek jelei a gyermeknél:

- nem mutat érdeklődést a beszéd iránt
- hosszabb ideig nem beszél
- nem szereti, ha (képes-) könyvből felolvasnak neki
- keveset, illetve nem tesz fel kérdéseket
- ritkán, vagy egyáltalán nem tisztáz félreértéseket
- keveri a nyelveket a hallgató nyelvtudásától függetlenül
- csak nagy késéssel tanul meg beszélni

Összefoglalva

Amennyiben a gyermek beszédfejlődése zavart vagy rendellenességet mutat, ajánlatos a gyermek beszédképességét alaposan megvizsgáltatni.

A fejlődés rendellenességnek lehetséges okai

A beszédkézség rendellenes fejlődésének nincs mindig egyértelmű oka. Gyakran több különböző ok játszik szerepet. A leggyakoribb okok a következők:

- **Problémák a hallással:** Egyes gyerekek hosszabb ideig hallási problémjuk van, vagy nem tudják a hallott szöveget megfelelően feldolgozni. Egy lehetséges utalás erre a gyakori megfázás vagy középfülgyulladás.
- **Beszédfejlődési zavarok:** Vannak gyerekek, akiknek különösen a beszélni-tanulás nagyobb nehézségeket okoz mint más gyerekek. A nehézség megmutatkozik úgy az anyanyelvnél mint a másodnyelvnél.

A helyes útja a többnyelvűségnek.

Az Ön gyermeke kétnyelvűen nő fel: ezzel Ön egy különös lehetőséget nyújt neki!

- Beszéljen a gyermekével az Ön anyanyelvén
- Támogassa a gyerek beszéd-örömét és hagyja mesélni
- Hallgasson oda, ha a gyerek beszél
- Ösztönözze a gyereket beszédre és kérdezzen
- Ha hibát csinál, ne javítsa ki, hanem ismétlje meg a mondatot helyesen.
Például: „Ott földalatti“ „Igen, ott jön a földalatti“
- Beszéljen a gyerekekhez a hétköznapi tevékenységnél, mint az asztalterítésnél, öltözködésnél, játszás közben vagy képeskönyvnézegetésnél

Próbálja meg a különböző nyelveket lehetőleg elválasztani. Például: mindegyik szülő a saját nyelvén beszél a gyerekekkel, vagy Ön otthon az anyanyelvén beszél, amíg a gyerek az ovodában németül beszél.

Kérdéseivel forduljon a következő helyekre (intézményekhez):

- Gyermek- vagy házi orvoshoz
- Orr-fül-gégész orvoshoz
- pädaudiologikus tanácsadáshoz
- Frühförderstellen
- Erziehungsberatungsstellen (Nevelési tanácsadás)
- sonderpädagogische Förderzentren (Gyógypedagógiai intézmények)

Übersetzung aus dem Deutschen: P. Ottovay